

Referat af Pastoralrådets 88. møde den 8. – 9. juni 2013 på Magleås.

Ad 01 Velkomst og indledning.

Formanden bød kort velkommen og mindede om, at Bispedømmet i år fylder 60 år. I den anledning er der sat en musikalsk soiré på programmet i aften. Biskoppen bød ligeledes velkommen og mindedes Oluf Bohn fra Aarhus, tidligere medlem af Pastoralrådet, der var afgået ved døden og blev begravet i dag.

Ad 02 og 03 Valg af dirigent. Navneopråb.

Lars Lorensen blev valgt med akklamation. Dirigenten konstaterede, at mødet var lovligt indkaldt. Der foretoges navneopråb, og dirigenten konstaterede, at mødet var beslutningsdygtigt. Dirigenten oplyste, at der var indføjet et nyt pkt. 4 B på dagsordenen (vedrørende valgstyrelsen). Der var ingen bemærkninger til dette eller til dagsordenen i øvrigt.

Ad 04 Beretning fra forretningsudvalget.

Formanden Henrik Ledertoug henviste til den udsendte skriftlige beretning og knyttede nogle få supplerende bemærkninger til den. Det var en kort beretning, da forretningsudvalget kun havde holdt tre møder siden sidst. Forretningsudvalget havde brugt en del tid på regnskabet og på kirkeskattespørgsmålet. Der skal gøres noget, for at få opkrævet mere i kirkeskat, det er helt afgørende for Bispedømmets økonomi, og det er på det lokale plan, indsatsen først og fremmest skal gøres. Sognepræsten er også her en meget central person.

Bemærkningerne til beretningen fra Pastoralrådets medlemmer vedrørte kirkeskattespørgsmålet. Der blev fra flere sider udtrykt, at det var svært at opnå væsentlige resultater, i særlig grad de steder hvor sognepræsten ikke var aktiv i bestræbelserne. Det er ofte grundholdninger (ikke mindst hos fremmedsprogede), der skal ændres, og der er stadig en del uvidenhed og misforståelser rundt omkring i menighederne, som skal ryddes af vejen. Spørgsmålet om opkrævning af betaling for kirkelige handlinger fra ikke-kirkeskattebetalere blev rejst på ny. Endelig blev det af pastor Benny Blumensaat fremhævet, at sammenhængen mellem det åndelige og det økonomiske var vigtig, og det blev foreslået, at Bispedømmets evangeliseringstjeneste kunne komme til stede for at bistå med arrangementer i menighederne. [Det blev efterfølgende oplyst, at lederen af evangeliseringstjenesten Kaare Nielsen var helt indstillet på dette].

Formanden konstaterede, at kirkeskattebetalingen er et vigtigt emne, der jo vil blive berørt under pkt 7 på dagsordenen, både i eftermiddag og i morgen. Forretningsudvalget ville overveje at tage emnet på dagsordenen som et selvstændigt punkt på novembermødet. Pastoralrådet tog i øvrigt forretningsudvalgets beretning til efterretning.

Ad 04 B Vedrørende valgstyrelsen.

Gabriella Szirmai meddelte, at der som omtalt i beretningen nu er nedsat en valgstyrelse. I henhold til § 3 i vedtægt for valg af menighedsråd i bispedømmet København skal Pastoralrådet senest 150 dage før valget udsende meddelelse om dets afholdelse. Valget skal afholdes den 6. april 2014, og da denne frist således falder primo november, vil det være hensigtsmæssigt, at Pastoralrådet bemyndiger forretningsudvalget til at udsende meddelelsen. Sagen om menighedsrådsvalget vil komme på dagsordenen for novembermødet.

Der var ingen bemærkninger hertil.

Pastoralrådet bemyndigede forretningsudvalget til at udsende meddelelse mv. efter § 3 i vedtægt for valg af menighedsråd. Sagen om menighedsrådsvalget vil blive optaget på dagsordenen for mødet i Pastoralrådet i november

Ad 05 Biskoppens almene orientering om bispedømmet.

Biskoppen indledte med at konstatere, at det havde været et begivenhedsrigt år. I særlig grad havde det uventede paveskifte givet genlyd udadtil. Der er knyttet store forventninger til pave Frans, der jo allerede har vist sig som en "overraskelsernes mand".

Vi er stadig i "Troens År", som Kaare Nielsen senere på dagsordenen vil komme ind på. Da dette jo markeres på mange måder, har vi nedtonet Bispedømmets 60 års jubilæum, der var den 29. april.

Med hensyn til økumenien omtalte biskoppen deltagelsen i Danske Kirkedage, der denne gang afholdtes i Aalborg. Desværre er det ikke altid muligt for os at stille op med personer, der har lige netop de ønskelige kompetencer, og vi har derfor ikke været så synlige, som vi kunne ønske. Om tre år skal arrangementet afholdes i København, og det bliver måske derfor nemmere at være mere aktivt til stede.

Vedrørende præstesituationen generelt: Præsterne bliver ældre, og på vigtige poster skal der findes afløsere i en ikke fjern fremtid. Nogle præster fungerer ikke godt af forskellige grunde. Det kan være svært at finde egnede præster til opgaven som sognepræst. Der er en del nye præster på vej, men de kan jo ikke uden videre gå ind som sognepræst.

Den 25. april i år blev Roberto Oliverio og Daniel Jimenez Raga præsteviet

Pastor Daniel Jimenez Raga skal være andenpræst ved Sankt Ansgar og præst for den spansktalende gruppe. Pater Leo Kertz O.M.I. går på pension og afløses i Vor Frue og Sankt Antoni Menighed af pater Allen Courteau O.M.I. Konstitueret som sognepræst i Sankt Knud Lavard, Lyngby, bliver pastor Marcos Bernus.

Der er ankommet to nye præster fra I.V.E. (Det menneskeverdne Ords Institut): pater Fabio Schilereff og pater Gerardus Hauwert. De bor i øjeblikket i Stenosgade, men skal afløse pater Walter Gmelin, der er kaldt tilbage. Det har hele tiden været meningen, at der skulle være to præster på Grønland, men forskellige ulykkelige omstændigheder har hidtil gjort det umuligt.

Pastor Daniel Nørgaard er vendt tilbage fra orlov og er for tiden andenpræst ved Sankt Ansgar.

Pastor Wlenczyslaw Ryszard Barwinski er blevet inkardineret i Bispedømmet.

Pater Joe Toms Josey C.Ss.R. er syg og for tiden i Indien til behandling.

Pastor Dietrich Timmermann har været meget syg og er indlagt i Køge. Han kommer sig kun langsomt.

Pater Jac Adams C.Ss.R. afgik ved døden den 20. maj efter længere tids sygdom. Sidste år døde pater Herman van Schaik, S.J. (9. november) og pater Patrick Sheils C.Ss.R. (17. november).

Som nævnt er der en del nye præster på vej. Der kan forventes tre diakonvierelser i år, og fire andre kommer hjem fra afsluttede studier for at påbegynde praktik. Alle disse er fra Redemptoris Mater. Herudover er der 10-12 præstestuderende på Redemptoris Mater og vores to danske præstestuderende, der studerer i Rom på fjerde år: Kasper Baadsgaard og Jan Hansen.

Fleere ældre præster må forventes at gå på pension i de kommende år, hvilket også kan få betydning for ordenernes fortsatte tilstedeværelse her. Det kan således blive tilfældet for præmonstratenserne, hvor der ikke umiddelbart er nye på vej.

Fleere menigheder er dårligt fungerende: I Kalundborg har der måttet nedsættes et forvaltningsråd. Det samme er på grund af dødsfald mv tilfældet i Odense, hvor situationen herudover kompliceres af, at der i denne store menighed som bekendt ikke er en fastboende sognepræst. Menigheden betjenes af pater Bernhard Kofod, C.Ss.R., og pater Thomas Pulickiyil, O.C.D.

I Aarhus er den præstelige betjening blevet styrket af jesuitterne. Dette er sket på bekostning af Jesu Hjerter Kirke i København. Her fungerer den midlertidige ordning, hvor pastor Niels Engelbrecht er konstitueret som sognepræst med den nødvendige hjælp.

Situationen i Nordsjælland er på dagsordenen som et selvstændigt punkt.

Vedrørende søstre:

Søstre af det dyrebare Blod opgiver Bornholm og ønsker som bekendt også at sælge Nordvanggaard i Birkerød.

Åsebakken: Her er hentet søstre fra Åsebakkens "datterdatterkloster" i Brasilien. Klosteret er igen overgået til biskoppens jurisdiktion, (men er fortsat aggregeret Beuronkongregationen i monastiske spørgsmål).

Sostrup: Her er der kun få søstre tilbage, og fremtiden tegner mørk.

Biskoppen knyttede derefter nogle bemærkninger til Neokatekumenatet (NK). Der har været en del debat på de sociale medier. Her er der givet udtryk for, at nogle finder, at der er for meget lukkethed hos NK, at de bliver "en kirke i kirken". Biskoppen er dog glad for NK. De er præget af stort engagement, offervilje og missionsiver, men NK skal som alligevel relativt nye i Bispedømmet finde deres plads i kirken. NK påbegynder nu en "missio ad gentes" i Brøndbystrand-området, hvor de vil skabe en kirkelig tilstedeværelse i dette område.

Arbejdspladsvurdering (APV): Bispekontoret har allerede været igennem en arbejdspladsvurdering, og det sættes nu i system for præsterne. Præsterne har valgt pastor Christian Noval som deres arbejdsmiljørepræsentant.

Bispedømmets økonomi: Biskoppen understregede, at det ser dystert ud, hvilket vil blive behandlet grundigt senere på dagsordenen. Desværre udgøres gruppen af dem, der betaler kirkeskat, i stor udstrækning af de ældre årgange, og der er ikke tegn på, at de yngre begynder at betale, når de bliver ældre. Mange udenlandske katolikker betaler ikke kirkeskat på grund af traditioner mv, men biskoppen kunne se, at der er også rigtig mange aktive og fremtrædende katolikker, prominente personer, der ikke betaler. Dette er foruroligende og uforståeligt. Medvirkende til at mange ikke betaler, er nok, at folk har kunnet se, at Den katolske Kirke jo hidtil har fungeret i det daglige. Der er kun blevet lukket kirker i helt særlige tilfælde. Men nu er situationen alvorlig. Selv uanset økonomien er der i øvrigt anledning til løbende at vurdere, hvor ressourcerne anvendes bedst geografisk, og der kan være anledning til at overveje strukturer og den præstelige betjening. Nogle steder i landet sker der jo en tilvækst i antallet af katolikker.

Stenosgade: For kort tid siden var der offentlig omtale af et projekt vedrørende renovering og ombygning af en af de bygninger, Bispedømmet forventes at overtage som gave fra jesuitterne i løbet af de kommende par år. Det vakte hos nogle forargelse over, at Bispedømmet skulle have råd til et sådant projekt i den nuværende økonomiske situation. Biskoppen kunne oplyse, at det aldrig havde været meningen, at der skulle anvendes kirkeskattemidler til dette projekt, og da en væsentlig del af finansieringen i form af tilskud udefra viste sig ikke at blive til noget, er projektet nu opgivet.

Videostreaming fra Domkirken af søndagsmesser og særlige begivenheder er igangsat. De kan ses live på katolsk.dk og kan herefter genses i en periode.

Ægteskabsforberedelseskurserne er kommet godt i gang. Der har været nogen kritik i Katolsk Orientering og Kristeligt Dagblad, en kritik som biskoppen fandt uberettiget. Man var lydhør over for forbedringsforslag. De vordende ægtepar har stort set været meget positive over for kurset.

Domstolen: Der er ofte kritik af en meget lang sagsbehandlingstid for ægteskabssagerne. Der er desværre ikke udsigt til en umiddelbar afhjælpning, selvom der gøres meget for at forbedre situationen med de eksisterende ressourcer. Det er svært at finde dommere, og det er yderligere et problem, at et par ældre dommere vil gå inden for en overskuelig tid. Der er i høj grad tale om også et sjælesørgende arbejde, hvor præster kan gøre gavn.

Der var en del spørgsmål og bemærkninger til biskoppens orientering. De fleste vedrørte Neokatekumenatet. Der blev givet udtryk for usikkerhed og manglende viden om, hvad NK egentlig står for. Det er svært at få noget at vide. Der har nogle steder været splittelse og uro, hvilket især er en risiko i meget små menigheder. De særlige messer lørdag aften kunne give problemer, bl. a. fordi den øvrige menighed fandt, at de næsten ikke så NK-gruppen der i øvrigt holdt sig for sig selv. Andre steder havde der i alt væsentligt ikke været splittelse og uro, men det havde været godt med en grundig orientering af menigheden, før en NK-præst kom til sognet. Nogle havde en opfattelse af, at NK-præsterne var en del fraværende på grund af deres aktiviteter i NK-sammenhæng. Flere ønskede emnet NK sat på som et selvstændigt punkt på næste møde i Pastoralrådet. Der var herudover bemærkninger vedrørende kirkeskatten, betaling for kirkelige handlinger for ikke-kirkeskattebetalere, overbebyrdede præster (kontra det modsatte), sognesekretærarbejdet, forenkling af registreringer og cølibatet.

Biskoppen kunne oplyse, at spørgsmålet om betaling for kirkelige handlinger ville komme på dagsordenen til næste møde i Præsterådet (den 11. september). Biskoppen havde nogle yderligere bemærkninger vedrørende NK. Biskoppen brød sig egentlig ikke om messen lørdag aften og så den i hvert fald helst indskrænket til én gang om måneden, men det er jo et spørgsmål for NK på verdensplan, hvor der har været overvejelser, men hidtil uden resultat. Biskoppen gentog sin positive holdning til NK-præsternes virke og engagement, men der skal ikke lægges skjul på, at der kan være problemer, nogle gange grundet i kulturforskelle og nogle NK-præsters opvækst i et NK-miljø, hvor de ikke har kendt til andet. Naturligvis er NK-præsterne forskellige, og biskoppen er meget opmærksom på at tale med dem om disse spørgsmål. Eventuelle ændringer i cølibatet ville jo ikke være et anliggende for Bispedømmet, men biskoppen understregede, at han fandt, at det var det generelle "trossvind" i samfundet, der spiller en hovedrolle med hensyn til mangel på præstekald (og ikke cølibatet).

Formanden tilkendegav, at på næste møde i pastoralrådet ville Neokatekumenatet blive sat på dagsordenen som et punkt. Der ville blive inviteret oplægsholder(e) fra NK og være mulighed for en struktureret drøftelse.

Pastoralrådet tog biskoppens orientering til efterretning.

Ad 06 Opfølgning af Grundlovens § 69 (Erling Tiedemann).

Erling Tiedemann (ET) præsenterede "Diskussionsgrundlag for Danske Kirkers Råds medlemskirker ved deres drøftelse af "de fra Folkekirken afvigende trossamfunds forhold" ". Papiret er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Danske Kirkers Råd, (der er et fællesskab af 15 kristne kirker, trossamfund og menigheder med Folkekirken som den ubetinget største og Den Katolske Kirke i Danmark som den næststørste). Arbejdsgruppen består af to katolikker (biskoppen og ET), to medlemmer fra Folkekirken (hvoraf en provst), en officer fra Frelsens Hær, en præst fra Baptistkirken samt juraprofessor Lisbet Christoffersen.

ET indledte med kort at omtale nogle relevante bestemmelser i Grundloven. I §4 slås fast, at den evangelisk-lutherske folkekirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten. Der er her tale om en simpel konstatering, at sådan forholdt det sig i 1849, hvor næsten 100 % af befolkningen var medlemmer af Folkekirken, (staten er i sig selv sekulær). Og støtten, der nævnes i §4 var ikke en økonomisk støtte, (det begyndte først i 1922). I § 66 står der, at Folkekirkenes forfatning ordnes ved lov. § 66 er ikke blevet ændret siden 1849 og er aldrig blevet gennemført. Det samme gælder § 69, der bestemmer, at "de fra folkekirken afvigende" trossamfunds forhold ordnes nærmere ved lov.

Kirkeministeren har nu som bekendt nedsat et udvalg til at se på styringsstrukturen i Folkekirken, og så er det jo naturligt at tænke på, at så vil man også begynde at se på § 69 om de andre trossamfund. Og det er netop grunden til, at Danske Kirkers Råd har taget spørgsmålet op. Hvis og når sagen kommer op, hvad kunne vi så ønske os eksempelvis i Den katolske Kirke? Det behøver ikke at ende med et fælles initiativ, og der er i øvrigt 124 anerkendte/godkendte trossamfund, som ikke er medlemmer af Danske Kirkers Råd. Herunder er hverken jøder eller muslimer med.

De anerkendte/godkendte trossamfund er reguleret ved nogle spredte lovbestemmelser. Man kunne starte med at spørge, hvad problemet er – hvis der er et problem. Svaret er, at tingene fungerer, men ikke meget godt. Der er religionsfrihed i Danmark, men ikke religionslighed, hvilket ikke længere kan forsvares med "historiske" grunde. Det er endvidere et problem, at trossamfundenes vilkår reguleres rent administrativt og udenom lovgivningsmagten.

ET gennemgik herefter den beskyttelse af bl a. religionsfriheden, der eksisterer gennem andre grundlovsbestemmelser og i dag også gennem menneskerettighedskonventionen. Staten kan lovgive om forhold også vedrørende civilsamfundet og ind i den rent private sfære. Den demokratiske retsstat vedkender sig imidlertid, at der er begrænsninger for, hvad der kan lovgives om. Frihedsrettighederne fastholder staten som privatlivets og civilsamfundets tjener og beskytter, ikke som dets herre.

ET omtalte herefter den særstatus, som Folkekirken har. Som Bertel Haarder en gang udtalte: "I Danmark har vi den orden for Folkekirken, som vi ønsker at have, men vi kan ikke forklare den for udlændinge". Ordningen giver problemer, men heller ikke for de andre trossamfund er forholdene i orden. Især er det som nævnt vigtigt at fastholde, at den manglende religionslighed ikke længere kan legitimeres med henvisning til historiske omstændigheder, som tiden og udviklingen er løbet fra. Man kan godt øge religionsligheden uden at tage noget fra Folkekirken. I Sverige har staten således for længst påtaget sig at stå for opkrævningen af trossamfundenes medlemsbidrag, (det gælder som bekendt kun for Folkekirken i Danmark). Derudover yder staten betydelige beløb i direkte støtte til trossamfundene i Sverige. I Norge dækkes den norske folkekirkes udgifter i fællesskab af staten og kommunerne, og de øvrige trossamfund (kristne, muslimske, ateistiske mv) får et tilsvarende beløb pr medlem som folkekirken. Mere eller tilsvarende ordninger findes bl a i Tyskland, Østrig og Italien.

I mange lande findes der historisk majoritetskultur og minoritetskultur. Typisk har flertalsreligioner og flertalstrossamfund privilegier, som mindretalstrossamfund ikke har, men udviklingen går i retning af, at privilegierne efterhånden udlignes ved også at komme mindretallet til gode uden at blive frataget flertallet. Historiske forudsætninger har gjort sig stærkt gældende, men det særlige ved historien er som bekendt, at den ikke står stille. Der er i mange europæiske lande grøde omkring religionspolitikken. Det kommer sikkert også til at præge fremtiden her i landet for trossamfundene.

ET gik herefter over til at omtale den historisk betingede forskel mellem anerkendte trossamfund (der fører kirkebøger, tager del i civilregistreringen og kan udstede attester med borgerlig gyldighed) og godkendte (der kan gennemføre vielser med borgerlig gyldighed, men ikke udstede attester). Denne forskel bør bortfalde. Det er endvidere et problem, at systemet i dag er, at vielsesbemyndigelse indebærer godkendelse som trossamfund, mens det burde være omvendt, således at godkendelsen som trossamfund medførte nogle rettigheder og pligter, der burde fastlægges nærmere, hvilket bør ske i en lov. Det burde være helt frivilligt for et trossamfund, om det ønskede en sådan godkendelse. På den anden side skulle et trossamfund have et retskrav på at blive registreret, hvis det opfyldte nogle betingelser. Det er endvidere helt centralt, at en sådan ordening ikke på nogen måde kommer til at vedrøre trossamfundenes interne forhold. Trossamfundene bør i videst muligt omfang have lige vilkår med Folkekirken. En (frivillig) registrering skulle medføre nogle "grundrettigheder og -pligter", herunder bl a ret til skattefradrag for ydelser og gaver til trossamfundet, som det er i dag. Udover denne grundregistrering skal der være mulighed for, at anerkendte trossamfund kan fortsætte med opgaverne i forbindelse med civilregistreringen, hvis de ønsker det (med tilhørende pligter). Et registreret trossamfund skal kunne få vielsesbemyndigelse, medmindre de fraskriver sig den, og kunne opnå statens hjælp til at opkræve kirkeskat som kildeskat efter "den svenske model", hvis de lever op til relevante vilkår. Der kan også være tale om andre rettigheder, såsom at studerende fra disse trossamfund, der gennemfører en teologisk uddannelse i udlandet under visse betingelser kunne medbringe dansk SU. Det er derimod efter ET's opfattelse vigtigt, at det gælder om at undgå at modtage direkte økonomiske tilskud fra staten. Det vil nemlig i mange borgeres forestillingsverden kunne indebære, at så må man rette sig efter statens ønsker, når det handler om et trossamfunds indre anliggender.

ET sluttede med at fremhæve, at Danske Kirkers Råd lægger vægt på, at medlemskirkerne selvstændigt må tage stilling til de fremsatte forslag og tanker, og det er den drøftelse i Den katolske Kirke, som ET gerne ville tage hul på i dag.

ET besvarede herefter nogle konkrete spørgsmål fra Pastorlrådets medlemmer og nævnte herunder, at processen med de afvigende trossamfund kommer til at tage lang tid – det gælder i øvrigt også en eventuel beslutning om opkrævning af kirkeskat som kildeskat.

Formanden takkede Erling Tiedemann for et godt og meget inspirerende indlæg.

Ad 07 Regnskabsfremlæggelse 1. del (Stig Sørensen) og 2. del (Thomas Larsen).

[Punktet var på dagsordenen delt op, således at 1. del foretoges om lørdagen og 2. del om søndagen. Dette gav anledning til kritik fra nogle af Pastorlrådets medlemmer. Som fremført ved tidligere møder, ønskede man punktet om økonomi henlagt til om lørdagen, bl.a. fordi præsternes repræsentanter i Pastorlrådet

typisk vil være afskåret fra at være til stede om søndagen. Dette er særligt uheldigt, når opkrævningen af kirkeskat er et centralt tema.

De to dele refereres her under ét. Thomas Larsens og Stig Sørensens slides er lagt ud på katolsk.dk, hvortil henvises]

Stig Sørensen indledte med at trække tråden tilbage til 2009, hvor der blev fremlagt et budget for 2010 med et rekordstort underskud på 8,8 mio. Her havde Pastoralrådet løftet pegefingern og opfordret til, at aktivitetsniveauet blev afstemt med indtægterne, så underskuddet blev bragt ned. Dette er også sket i 2011 og 2012, hvor det har ligget på 3-4 mio. Nedbringelsen er sket ved kraftige nedskæringer på institutionerne og administrationen. Alligevel er den økonomiske situation uholdbar. Egenkapitalen er gået kraftigt ned, og 89,2 % af den er bundet i mursten (ejendomme). Den disponible kapital, "kassebeholdningen", er kun på 18,3 mio kr, og hvis underskuddet fortsat vil komme til at ligge på de 3-4 mio kr om året, er der ikke mange år tilbage. Økonomisk Råd har derfor vedtaget en økonomisk politik med en række forslag til flere indtægter og færre udgifter. Der er grundlæggende behov for at frasælge ejendomme og at se på sognestrukturen. Budget 2013-15, der gradvist bevæger sig mod balance, baseres som bekendt på en markant forøgelse af kirkeskatteindtægterne. Hvis ikke der allerede her i 2013 viser sig tendenser til en forøgelse også i praksis, må situationen revurderes.

Thomas Larsen (TL) gennemgik først hovedtræk af regnskabet for 2012 og trak ligeledes tråden tilbage til 2009. På de tre år 2010-12 havde der været et akkumuleret underskud på driften på ca 15 mio kr, og egenkapitalen var blevet forringet med ca. 47 mio kr, (hvoraf størstedelen dog var regulering af vore ejendommers ejendomsværdi). Det vil være nødvendigt at sælge ejendomme, både for at skaffe likviditet og for at nedbringe underskuddet.

TL gik herefter over til at vise, fra hvilke kilder indtægterne var kommet i de tre år 2010-12. Det fremgik bl.a., at der næsten var taget lige så meget af kassen, som der var kommet ind i kirkeskat.

Med hensyn til udgifterne var der tre store hovedgrupper: præsterne, bygningsdrift samt administration, institutioner mv. Det var administrationen og institutionerne, der især havde måttet holde for de sidste tre år, og situationen er nu den, at hvis der skal skæres mere her, skal der lukkes hele funktioner ned på bispekontoret, eller hele institutioner må lukke. Med hensyn til udgifterne til præsterne er der en stigende underfinansiering, som kan siges at forklare det samlede underskud på driften. Med hensyn til finansiering af byggeprojekterne er sognene som bekendt slet ikke i stand til at finansiere dem selv. Der er på de tre år i alt brugt ca. 30 mio kr herpå, penge vi ikke har og ikke kan skaffe fra den løbende drift. Der er derfor tilvejebragt ca 25 mio kr udefra.

Sogneregnskaberne udviser samlet et underskud, hvilket kan blive forstærket af ændringen i fordelingsprocenten fra og med i år, hvor andelen, der er øremærket til præsteløn over tre år forøges fra 15 til 25%, og sognets andel formindskes tilsvarende. Også af denne grund er det nødvendigt at øge betalingen af kirkeskat og således gøre "kagen større".

TL besvarede nogle konkrete spørgsmål fra medlemmer af Pastoralrådet.

Formanden bemærkede herefter: "Forretningsudvalget udtrykker tilfredshed med den grundige gennemgang fra Thomas Larsen og Stig Sørensen. Regnskabsresultatet viser, at man har taget Pastoralrådets udtalelse fra 2009 til efterretning og bestræbt sig på et mindre og mindre underskud. Forretningsudvalget indstiller derfor, at regnskabet tages til efterretning. Pastoralrådet tilsluttede sig denne udtalelse.

TL gik derefter over til at omtale kirkeskatten og uddelte en brochure, som netop er blevet færdig. Tanken er, at brochuren skal anvendes i de lokale kirkeskattekampagner. Teksten kan tilpasses lokale forhold. Den foreligger indtil videre kun på dansk. Den kan bestilles hos Pastoralcentret på pastoral.dk. Forbedringsforslag er velkomne. Skriv bare ind.

Der var fra Pastoralrådets medlemmer en række spørgsmål og kommentarer til kirkeskatteemnet. Det blev bl.a. nævnt som et problem, at nogle var "droppet" ud af kirkeskatteordningen, efter at have tilmeldt sig. TL ville meget gerne høre om konkrete eksempler herpå, for det måtte naturligvis ikke ske. TL opfordrede til, at man i sognene tilmelder sig det særlige "Kirkeskatteforum" på Kirkens hjemmeside (katolsk.dk/skatteforum). Her er der mulighed for at udveksle erfaringer, hente inspiration osv.

Dirigenten henstillede til forretningsudvalget, at der på næste møde bliver afsat god tid til drøftelse af kirkeskatteemnet.

Ad 08 Projektgrupper fremlægger inkl. plenum

Der forelå bilag fra tre grupper: "Visioner", "Familiepastoral" og "Katekese".

Visioner: Peder Schramm knyttede nogle få kommentarer til det bilag, der blev uddelt på novembermødet, samt det udsendte bilag med supplerende bemærkninger til hver enkelt af de fire visioner, som er: A. Sognestrukturen, B. Fremmedsprogede grupper, C. Kirkens synlighed i det danske samfund, og D. Samarbejdet med de katolske skoler.

Der udspandt sig herefter en længere og ikke ganske struktureret debat, der til dels gik ned i detaljer i de enkelte visioner. Især visionen "Samarbejdet med de katolske skoler" gav anledning til mange bemærkninger, hvor hovedemnet var spørgsmålet, "hvordan samarbejder de katolske skoler" efterhånden er. Christine Lequime mindede på forretningsudvalgets vegne om, at dette punkt skal munde ud i anbefalinger fra Pastoralrådet til biskoppen om, at der arbejdes videre med disse emner, hvilket forudsætter, at Pastoralrådet også selv skal have disse visioner på dagsordenen på følgende møder. Forretningsudvalget sætter stor pris på de emner, visionsgruppen har foreslået, men der er ikke nu tid til, at Pastoralrådet kan nå frem til at kunne tage stilling til den nøjagtige ordlyd af dem.

Biskoppen fandt, at emnerne var relevante og knyttede enkelte bemærkninger til et par af dem. Spørgsmålet om sognestruktur vil være relevant at beskæftige sig med af flere grunde: økonomien, den bedste udnyttelse af præsterressourcerne og den geografiske prioritering. Også emnet de katolske skoler er vigtigt. Hvorfor har vi de katolske skoler? Fordi de er der! Derfor plejes de, men der tegner sig nok et broget billede med en meget forskellig virkelighed. Pastoralrådet bør beskæftige sig med de katolske skoler mindst én gang i hver samling.

Christine Lequime konkluderede, at forretningsudvalget til næste møde i Pastoralrådet vil udarbejde forslag til korte visionsformuleringer.

Familiepastoral: Birgit Clausen kommenterede det udsendte bilag og arbejdet i arbejdsgruppen. Det er gruppens absolutte opfattelse, at der er behov for, at der nu sker noget på grundlag af de konkrete anbefalinger.

Christine Lequime konkluderede, at forretningsudvalget sender dette videre til biskoppen med anbefaling.

Katekese: Gabriella Szirmai kommenterede det uddelte bilag og fremhævede anbefalingen om at arbejde på tværs af sognene. Et vigtigt element i en sådan erfaringsudveksling vil være den blog, som Niels Messerschmidt har oprettet, men der mangler en "redaktør", (som hermed efterlyses), og der vil først blive annonceret om den, når "redaktøren" er fundet. Bloggen er tænkt at være lukket, og link til den vil blive fremsendt efter anmodning via mail.

Generalvikaren fremhævede, at der mangler et samlet program for katekesen i Bispedømmet.

Formanden konkluderede, at forretningsudvalget vil indarbejde de faldne bemærkninger.

Som afslutning på dette punkt rettede formanden en tak til grupperne for deres store arbejde.

Forretningsudvalget vil udarbejde et afsluttende dokument om de tre gruppers bidrag til Pastoralrådets næste møde.

Ad 09 "Troens År" (Kaare Nielsen)

Kaare Nielsen (KN) indledte med meget levende at fortælle om de første erfaringer med Mobilkirken. Den holder på sin plads (nu lidt mere fremrykket) på Strøget ved Gammeltorv i to timer på to torsdagsaftener hver måned. Der kommer mellem 45 og 65 besøgende hver gang. Det mest slående er den positive modtagelse, vi får hos kirkefremmede. Det er meget forskellige mennesker, vi når. Mange vil gerne have en snak, andre vil gerne have bedt forbøn. Det er som udgangspunkt, brugeren der bestemmer. Vi sår et eller andet hos folk, om end der ikke er direkte omvendelser. Indtil nu har Mobilkirken været en stor succes. Den var også med på Kirkedagene i Aalborg, og Kaare er inviteret til Tyskland for at fortælle om den, (der er givet støtte til driften næste år derfra). Kaare efterlyser flere til at være med i Mobilkirken (udover Teresa Starzynski og Eva Nielsen, som er glade for at være med). KN takkede biskoppen, fordi han jævnlige kiggede forbi; det var en stor opmuntring.

KN gik herefter over til at omtale (andre) initiativer i forbindelse med "Troens År". Det var meget forskelligt, hvor meget der blev gjort ud af Åbykorset på dets vandring rundt i sognene, nogle steder gøres der meget positive erfaringer. KN omtalte endvidere initiativerne med bibelaftener og med afholdelse af byretræter: 31. august i Vejle, 21. september i København (Jesu Hjerter) og 5. oktober i Odense.

Marcelino Gaugain omtalte kort de forskellige Troens År-publikationer mv fra Pastoralcentret, og medlemmer af Pastoralrådet refererede nogle spændende lokale initiativer (fra Lolland-Falster, Grenå, Næstved og Vejle), ligesom troslærekurset i Jesu Hjerter Kirke (København) blev rost.

Ad 10 DUK (Michael Høier Clausen)

Michael Høier Clausen (MHC) gav en engageret gennemgang af Danmarks Unge Katolikker og deres aktiviteter. I 2012 var der 2145 medlemmer under 30 år. Det magiske tal, der skal nås er 2000, da det er det tal, der skal være for at kunne få tilskud fra Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF). Der er 27 lokalforeninger, hvoraf ikke alle er lige aktive, men 15-16 er velfungerende. Der har været 24 arrangementer på landsplan, og der er 6 teams og arbejdsgrupper. DUK er en del af DUF, der fungerer som paraplyorganisation, og DUK må derfor overholde visse regler. DUK's årlige indtægter er ca. 4,8 mio kr, hvoraf halvdelen kommer via DUF (fra tipsmidlerne). Kontingentindtægterne er forholdsvis små, da DUK kun opkræver det minimumsbeløb, som man skal ifølge reglerne. Det er en udfordring at finde ledere til lokalforeningerne – ikke mindst til det papirarbejde, som desværre er nødvendigt. Men lokalforeningerne er vigtige for at få noget arbejde i gang, og antallet af dem har i øvrigt også betydning for størrelsen af det tilskud, man kan få. MHC omtalte herefter DUK's talrige aktiviteter: sommerlejre, temawekender osv. Og i år sendes der 70 unge til Rio de Janeiro til WYD (Verdensungdomsdagene). DUK kommer meget gerne ud på besøg lokalt, mail til bt@duk.dk eller ring på 39202079.

Lørdag aften den 8. juni blev der budt på "Musikalsk soiré med litterært islæt". De medvirkende Amalie Gravgaard, Eva Rungwald, Kasper Stæger, Jørgen Ditlevsen og Hans Jensen modtog fortjent et langvarigt bifald.

Næste dag søndag den 9. juni indledtes med messe på Åsebakken. Kollekten gav 1794 kr. til de præstestuderende.

Ad 11 Sognesammenlægninger Nordsjælland . Høring.

Generalvikaren mindede indledningsvis om, at Præsterådet og Pastoralrådet skal udtale sig om sammenlægninger af sogne og oprettelse af nye og henviste i øvrigt til det udsendte bilag. Generalvikaren knyttede nogle enkelte bemærkninger til bilaget. Grænserne følger i videst muligt omfang de nye storkommuners grænser, tillige beskrevet ved postnummergrænserne. I enkelte tilfælde dog således, at et postnummer er foreslået flyttet til et menighedsområde, der i øvrigt ligger i en anden kommune. Logistiske vurderinger er indgået i overvejelserne (afstande, veje, offentlig transport, hvor folk i øvrigt søger til osv) Hvis enkelte menighedsmedlemmer ønsker en anden tilknytning, kan dette tilgodeses gennem de almindelige regler for sognebåndsløsning. Nyordningen skal træde i kraft ca. et halvt år inden menighedsrådsvalget den 6. april næste år, og der vil være en overgangsordning, således at menighedsrådsmedlemmer fra de nedlagte menigheder fra samme dato indgår i menighedsrådene for de nydannede menigheder efter deres bopæl. Det er endnu et åbent spørgsmål, om kirken i Birkerød fortsat skal benyttes i en periode, hvis salget af Nordvanggaard trækker ud, og tilsvarende med hensyn til kirken i Hørsholm, indtil den er solgt.

Herefter udspandt der sig en omfattende debat.

Ulla Pinborg (Den Hellige Familie, Birkerød) bemærkede, at mange fmlt ville løse sognebånd, og der bør findes en enkel måde, hvorpå dette kan ske. Man kunne melde det tilhørsforhold ud, der fulgte af forslagets hovedregel, og så give et par måneder til at afgive ønsker om et andet tilhørsforhold. UP ønskede endvidere, at der også i overgangsordningen skulle være mulighed for medlemmerne fra de nedlagte menighedsråd til

at løse sognebånd, således at de indgår i dette menighedsråd (og ikke efter deres bopæl). Endelig pegede UP på den meget store størrelsesforskel, der ville blive mellem de nye sogne (Lyngby og Helsingør).

Generalvikaren svarede på spørgsmålet om størrelsesforhold, at man i forslaget havde lagt vægt på logistiske argumenter i vurderingen af, at Hørsholm burde høre til Lyngby.

Christa Stæger (Skt. Hans Hørsholm) nævnte, at processen havde været meget smertefuld for menigheden. Det kom som en stor overraskelse. Man kunne godt fornemme, at der kunne ske noget med Birkerød i forbindelse med Nordvanggaard, men havde ikke forventet, at Hørsholm skulle være i fare på grund af en bekostelig reparation af kirken. CS tilrådede en mere "blid indledning" til en sådan proces. Folk havde endvidere undervejs været i tvivl om, hvorvidt det hele i realiteten allerede var afgjort. Folk føler sig svigtet. CS rejste herefter det vigtige spørgsmål om de udfordringer, man havde oplevet i forhold til kommunikationen og samarbejdet med den præstelige betjening. Man finder, at der er behov for en egentlig forventningsafstemning præster og menigheder imellem. Dette gælder mange steder, og CS opfordrede til, at dette bliver taget op. Afslutningsvis påpegede CS, at det principielt kunne være udmærket med strukturændringer i Nordsjælland, og hun bakkede op om det konkrete forslag til grænsedragning, herunder at Hørsholm går til Lyngby. CS opfordrede til, at iværksættelsen skete så hurtigt som muligt, gerne lige efter sommerferien.

Flere medlemmer af Pastoralrådet bakkede op om forslaget om, at tage emnet med kommunikationen og forventningsafstemning mellem menigheder og præster op som et tema på et kommende møde i Pastoralrådet.

Biskoppen erklærede sig enig heri, og formanden gav tilsagn om, at emnet kommunikation og forventningsafstemning mellem præster og menigheder vil blive taget op på det kommende møde i Pastoralrådet.

Herefter fandt der en debat sted om den proces, der havde ført frem til høringen af Pastoralrådet i dag. Der blev bl.a. peget på, at der fremtidig bør være endnu større opmærksomhed på formidling af begrundelserne for det forslag, der fremsættes. Biskoppen præciserede, at formelt træffes der først beslutning efter høringen, men biskoppen havde undervejs meddelt, at hvis ikke der fremkom afgørende nye oplysninger eller argumenter, så var det "i den retning det bar", men med mulighed for at ændre i enkeltheder.

Ulla Pinborg spurgte direkte til den proces, der ville følge efter mødet i dag. Hvad vil næste skridt være? UP advarede mod at tro, at virkeligheden var så enkel, som den somme tider kunne se ud fra bispekontoret. Der bør være frihedsgrader til at udfylde beslutningen lokalt.

Som afslutning på behandlingen af sagen vedtog Pastoralrådet følgende:

"På baggrund af det fremtidige mulige salg af Nordvanggaard og bispedømmets manglende mulighed for renovering af kirken i Hørsholm konstaterer Pastoralrådet nødvendigheden af at arbejde positivt med på Bispedømmets planer om ny sogneinddeling i Nordsjælland, men anerkender samtidig at det er en svær situation for de sognebørn det vedrører. Pastoralrådet henstiller til Biskoppen at rette endnu større opmærksomhed på den pastorale side af hele processen.

Sådanne store forandringer vil naturligvis have konsekvenser for både de enkelte sognebørn og menighederne, men Pastoralrådet mener at bispekontoret ved deres grundige arbejde og brug af objektive kriterier har skabt de bedst mulige forudsætninger for en velfungerende sognestruktur under de givne omstændigheder."

Ad 12 Fokus på Skabelsestiden: Fyld Danmarks kirker – dagen 29. september. (Ulla Pinborg)

Ulla Pinborg omtalte kort initiativet, jfr det udsendte bilag: Den 29. september er årets "Fyld Danmarks Kirker Dag". "Grøn Kirke" er med i initiativet, og alle katolske kirker opfordres til at støtte op om dette initiativ og sørge for at fylde kirkerne den 29. september.

Ad 13 Eventuelt.

Thomas Larsen henviste som svar på et spørgsmål om forsikringer til Bispedømmets forsikringspolitik. Vi har særlige aftaler med TRYG, men der er valgfrihed, idet det jo i princippet er sognet selv, der står for sine forsikringer. Bispekontoret har tidligere skrevet ud herom, men vil gerne have en kontaktperson vedrørende forsikringer i hvert sogn og kan så afklare eventuelle tvivlsspørgsmål direkte.

Der var endvidere bemærkninger til debatten i går om projektgruppernes oplæg. Den havde været noget diffus, og der burde have været bedre mulighed for at kunne forberede sig på forhånd.

Dirigenten konstaterede, at debatten generelt denne gang havde været mere livlig. Det er positivt, men kræver så en strammere dagsorden.

Ad Afslutning.

Formanden takkede for et godt møde. Han var enig i dirigentens bemærkning under "eventuelt" om debatterne denne gang. Forretningsudvalget havde noteret sig alle opfordringerne til at tage diverse punkter op på dagsordenen for næste møde, som jo bliver det sidste i denne valgperiode. Der skal derfor også være et punkt med evaluering af den nyordning, der trådte i kraft i denne valgperiode, at medlemmerne er udpegede af menighedsrådene.

Formanden rettede en tak til oplægsholdere, dirigent og referent og i særlig grad til ensemblet bag soiréen i går aften.

Biskoppen tilsluttede sig formandens tak og takkede endvidere forretningsudvalg og deltagere for et godt møde. Der havde været en åben debat, men tingene blev alligevel sagt på en "kærlig" og upolemisk måde. Biskoppen havde taget de faldne bemærkninger om processen vedrørende sognesammenlægningerne i Nordsjælland til efterretning. Strukturændringer havde jo med mellemrum været drøftet i Bispedømmet, men hidtil havde vi ikke været tvungne til at realisere dem. Først nu er det blevet alvor, og ændringerne må derfor ske mere kortfristet, end hvis vi havde taget hul på dem for årtier siden. Vi må dog tage ved lære af kritikpunkterne vedrørende processen.

Opsummering af beslutninger:

Ad 04 Beretning fra forretningsudvalget: Formanden konstaterede, at kirkeskattebetalingen er et vigtigt emne, der jo vil blive berørt under pkt 7 på dagsordenen, både i eftermiddag og i morgen..

Forretningsudvalget ville overveje at tage emnet på dagsordenen som et selvstændigt punkt på novembermødet.

Pastoralrådet tog i øvrigt forretningsudvalgets beretning til efterretning.

Ad 04 B Vedrørende valgstyrelsen: Pastoralrådet bemyndigede forretningsudvalget til at udsende meddelelse mv. efter § 3 i vedtægt for valg af menighedsråd. Sagen om menighedsrådsvalget vil blive optaget på dagsordenen for mødet i Pastoralrådet i november.

Ad 05 Biskoppens almene orientering om bispedømmet: Formanden tilkendegav, at på næste møde i pastoralrådet ville Neokatekumenatet blive sat på dagsordenen som et punkt. Der ville blive inviteret oplægsholder(e) fra NK og være mulighed for en struktureret drøftelse. Pastoralrådet tog biskoppens orientering til efterretning.

Ad 07 Regnskabsfremlæggelse: Forretningsudvalget udtrykker tilfredshed med den grundige gennemgang fra Thomas Larsen og Stig Sørensen. Regnskabsresultatet viser, at man har taget Pastoralrådets udtalelse fra 2009 til efterretning og bestræbt sig på et mindre og mindre underskud. Forretningsudvalget indstiller derfor, at regnskabet tages til efterretning. Pastoralrådet tilsluttede sig denne udtalelse. Dirigenten henstillede til forretningsudvalget, at der på næste møde bliver afsat god tid til drøftelse af kirkeskatteemnet.

Ad 08 Projektgrupper fremlægger: Ad "Visioner": Christine Lequime konkluderede, at forretningsudvalget til næste møde i Pastoralrådet vil udarbejde forslag til korte visionsformuleringer. Ad "Familiepastoral": Christine Lequime konkluderede, at forretningsudvalget sender dette videre til biskoppen med anbefaling. Ad "Katekese": Formanden konkluderede, at forretningsudvalget vil indarbejde de faldne bemærkninger. Ad alle

tre: Forretningsudvalget vil udarbejde et afsluttende dokument om de tre gruppers bidrag til Pastoralrådets næste møde.

Ad 11 Sognesammenlægninger Nordsjælland. Høring: Formanden gav tilsagn om, at emnet kommunikation og forventningsafstemning mellem præster og menigheder vil blive taget op på det kommende møde i Pastoralrådet.

Som afslutning på behandlingen af sagen vedtog Pastoralrådet følgende: "På baggrund af det fremtidige mulige salg af Nordvanggaard og bispedømmets manglende mulighed for renovering af kirken i Hørsholm konstaterer Pastoralrådet nødvendigheden af at arbejde positivt med på Bispedømmets planer om ny sogneinddeling i Nordsjælland, men anerkender samtidig at det er en svær situation for de sognebørn det vedrører. Pastoralrådet henstiller til Biskoppen at rette endnu større opmærksomhed på den pastorale side af hele processen.

Sådanne store forandringer vil naturligvis have konsekvenser for både de enkelte sognebørn og menighederne, men Pastoralrådet mener at bispekontoret ved deres grundige arbejde og brug af objektive kriterier har skabt de bedst mulige forudsætninger for en velfungerende sognestruktur under de givne omstændigheder."

Ad afslutning: Formanden bemærkede: Forretningsudvalget havde noteret sig alle opfordringerne til at tage diverse punkter op på dagsordenen for næste møde, som jo bliver det sidste i denne valgperiode. Der skal derfor også være et punkt med evaluering af den nyordning, der trådte i kraft i denne valgperiode, at medlemmerne er udpegede af menighedsrådene.

Møde i 2013: 16.-17. november.

Møder i 2014: den 14.-15. juni og den 15.-16. november

Referent: Stig Sørensen

Referatet godkendt:

Dato: 22/6-2013

Dato: 24/6-2013

Lars Lorensen
Dirigent

Henrik Ledertoug
Formand

(Ref 18/6 13 StS)